

Planter, Økonomi og ledelse

En vej til CO₂-neutralt landbrug i Danmark

World Resources Institute har i maj 2021 udgivet en rapport der anviser en række forslag til, hvordan den danske landbrugsproduktion kan blive CO₂-neutral. Her er gengivet en del af rapporten vedr. Carbon Opportunity Cost.

Viden om

I denne artikel er der gengivet den del af rapporten som omhandler den klimamæssige behandling af ændring i arealanvendelsen.

Læs den fulde rapport: [A pathway to carbon neutral agriculture in Denmark](#)

Klimaberegningerne er grundlag for tilpasningerne

Hvis indsatsen mod et bedre klima skal virke, så er det afgørende at indsatsen reelt skaber de nødvendige forbedringer. Derfor foretages der en lang række livscyklusanalyser (LCA) af forskellige produkters CO₂-aftryk.

LCA tager højde for produktets egentlige klimapåvirkning på globalt plan, mens de nationale opgørelser udelukkende ser på hvad påvirkningen er inden for landets grænser. Ambitionerne for klimaets udvikling kan variere mellem nationer, men løsningen på udfordringen er global, uanset hvordan man regner.

Regnemetoderne i disse analyser er ret afgørende for de resultater der kommer ud af analyserne. Et er at holde styr på alle de faktiske udledninger fra produktionen, en anden opgave er at vurdere hvilken ændring der vil ske, hvis den nuværende produktion flytter til et andet sted.

Arealanvendelsen er en del af klimabelastningen

En del af klimabelastningen fra vegetabiliske produkter er de udledninger eller optag af drivhusgasser der kommer fra jorden, afgrøden dyrkes på. Udover de faktiske udledninger/optag ved produktionen er det også aktuelt at se på jordens alternative anvendelse. Det er meget synligt når der fældes en skov, for efterfølgende at dyrke jorden. Denne ændring reducerer optaget af CO₂ fra skoven og den efterfølgende planteavl på arealet medvirker til en løbende CO₂-udledning. Som følge af dette, er der stor fokus på de steder i verden, hvor der ryddes skov og efterfølgende dyrkes eksempelvis soja.

Det er imidlertid ikke enkelt at lave en dækkende model der tager højde for ændringer i arealernes anvendelse. Eksempelvis er der i direkte LUC (Land Use Change – ændring i areal anvendelse) primært fokus på de skovarealer der ryddes nu, eller er ryddet inden for de seneste 20 år. Argumentet for primært at fokusere på de senest ryddede arealer kan være, at det er let at se, og derudover at de bedste arealer til landbrugsdrift allerede er i brug, hvorved de nyligste rydninger både fjerner eksisterende skov, og kun bidrager med landbrugsjord som er ringere end den der allerede er tilgængelig.

Omvendt kan der argumenteres for, at skovarealer der er ryddet til landbrugsdrift for 50, 100 eller 500 år siden, også er arealer der kunne endes som skov igen.

Ændringer i arealanvendelse skal regnes med

Når målet er at reducere CO₂-udslippet, og en del af løsningen på globalt plan er at lagre CO₂ i skov, så bør de modeller der anvendes til at beregne klimabelastning og klimatiltag også indregne arealanvendelsen og ændringer i arealanvendelsen.

Udfordringen er at der findes flere forskellige metoder til indregning af arealanvendelse. Det er ikke i sig selv nok at kunne dokumentere, at der er indregnet ændring i arealanvendelse, det er vigtigt at stille skarpt på hvordan ændringen i arealanvendelsen er indregnet.

Det samlede areal der kan anvendes til planteavl og skov er konstant. Hvis den samlede efterspørgsel efter vegetabiliske produkter på verdensplan er konstant, så er det nødvendigt at øge produktiviteten i den vegetabiliske produktion, hvis der skal frigives arealer til nye skove.

Enhver ekstensivering af den vegetabiliske produktion i Danmark, vil som udgangspunkt medføre, at der vil ske ny rydning af skov et sted i verden.

Dette betyder ikke at det er umuligt at ændre drift af eksempelvis de organogene jorde, der i sig selv har et meget stort CO₂-udslip ved almindelig planteavlsdrift. Men det er rimeligt at forvente, at den landbrugsmæssige produktion fra disse arealer vil blive erstattet ved at der bliver inddraget nye arealer til landbrugsdrift andre steder i verden, hvis det ikke er muligt at erstatte produktionen ved at øge udbytterne på det eksisterende landbrugsareal.

Carbon Opportunity Cost favoriserer intensiv produktion

WRI argumenterer i rapporten for at anvende Carbon Opportunity Cost (COC) som repræsentant for ændring i arealanvendelsen, når der udarbejdes livscyklusanalyser. Dermed kan der tages højde for at et produkt påvirker klimaet både i form af de direkte udledninger fra produktionen, og også i form af den CO₂ der ikke kan opsamles på arealet når det anvendes til landbrugsproduktion.

Når man ser klimabelastningen i dette lys, er det ikke som sådan muligt at opnå en CO₂-neutral produktion af fødevarer, da al fødevareproduktion anvender jord i en eller anden udstrækning. Det flytter imidlertid fokus i retningen af at en intensiveret fødevareproduktion, med større udbytte pr. ha vil give mulighed for at frigive arealer til skovrejsning, og dermed lagring af CO₂.

En korrekt indregning af den samlede klimapåvirkning fra et produkt, der tager højde for de samlede konsekvenser på verdensplan ved ændringer i produktionen, er dermed en afgørende forudsætning for, at landbrug og forbrugere bliver præsenteret for de rette incitamenter når der skal tilpasses i retningen af en mere klimavenlig produktion i fremtiden.

Hent rapporten: A pathway to carbon neutral agriculture in Denmark

Emneord

Klima

Publiceret: 16. september 2021

Opdateret: 16. september 2021

Vil du vide mere?

Jacob Krog

Specialkonsulent

SEGES

jkg@seges.dk

+45 8740 5046

Hans Roust Thyssen

Klimachef

SEGES

hrt@seges.dk
+45 8740 5407

Støttet af

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Landbrug & Fødevarer F.m.b.A. SEGES	Tlf.	87 40 50 00
Agro Food Park 15	Fax.	87 40 50 10
8200 Aarhus N	Email	info@seges.dk

